

Motion till riksdagen 2025/26:3095

av **Kjell-Arne Ottosson (KD)**

Vården på Gotland

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur den gotländska vården ska finansieras på ett hållbart sätt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Gotland är Sveriges enda ö-region, samtidigt som den med drygt 60 000 invånare är den i särklass minsta. Gotland är unikt i fråga om att vara en kommun som också har ansvar för bland annat sjukvård, kollektivtrafik och regional utveckling. Det är således den enda platsen i hela Sverige där det kommunala uppdraget, med skola, omsorg och andra samhällsfunktioner, ska rymmas i samma budget som ansvaret för det regionala uppdraget, där sjukvården är den ekonomiskt tyngsta delen. Det innebär i praktiken att de kommunala uppdragen ständigt får stå tillbaka så fort sjukvårdens resurser inte räcker.

För att säkerställa en god och säker vård för bofasta gotlänningar, och även tillfälliga turister, behöver akutsjukvård, förlossning och en rad andra vårdområden vara utbyggda med en överkapacitet som är högt över den skattebas som finns i form av fast boende. Gotland har alltså, och måste ha, en större kostym än vad som kan fyllas med det befintliga skatteunderlaget. Så ser situationen ut i ”normalläge”. När man sedan väger in

beredskapsperspektivet blir det än mer tydligt att Gotlands skattebetalare inte mår med att av egen kraft säkerställa en god och säker vård. Problemet har funnits under en längre tid, men situationen har under de senaste åren blivit alltmer ohållbar.

Region Gotland har med hjälp av externa resurser analyserat merkostnaderna för den sjukvård som måste finnas på Gotland på grund av ö-läget. Analysen visar att dessa uppgår till cirka 300 miljoner kronor årligen, räknat i 2022 års kostnader. Med de senaste årens inflation är summan nu ännu högre. Kostnaden för den överkapacitet som måste finnas på grund av ö-läget var år 2023 utslaget per invånare 10 000 kronor högre än i riket i snitt, vilket innebär drygt 600 miljoner. För att sätta underfinansieringen i perspektiv så hade Region Gotlands sjukvård en budget på ungefär 2,1 miljarder kronor för 2024. Hela Region Gotland omsätter drygt 6 miljarder. 600 miljoner utgör alltså nästan 10 % av den totala budgeten.

Regeringen bör utreda hur vården på Gotland ska säkerställas, både kortsiktigt och långsiktigt. Utredningen bör analysera behov av riktade medel men också söka efter nya organisatoriska lösningar.

Kjell-Arne Ottosson (KD)